

Julkaisutiedonkeruun yhteistyöryhmän kokous 16.6.2021

klo 12-14

Aika: ke 16.6. klo 12-14

Tallenne: <https://kannu.csc.fi/s/LGcSZa97S9KDb96>

Kokoushuone: <https://cscfi.zoom.us/j/667471337>

Kokousmerkintä: <https://wiki.eduuni.fi/x/ASWGD>

1. Kokouksen avaus

- a. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12

2. Asialistan hyväksyminen

- a. Asialista hyväksyttiin

3. Aiemmin hyväksytyt linjaukset ja käsitellyt asiat

Päätetyt linjaukset päivitetty on [Linjaukset](#)-sivulle. Punaisella linjaukset, joihin ei vielä päätöstä.

4. Käsiteltävät asiat

• **Bloomsbury Education and Childhood Studies; ISSN 2514-6440 (jatkoa edellisestä kokouksesta)**

Päivitysvä online -artikkelikokoelma. Kirjattu (pääosin) A3-kokoomateosartikkeleina, julkaisuissa ISBN-numeroksi on merkitty DOI-numeroista päätetty ISBN, jotka (DOI-tunnukseen upotetut) eivät kuitenkaan ole sarjan ole oikeita ISBN-numeroita (jokaisessa eri).

Aiemmin Bloomsburyltä saadun tiedon mukaan (sp. Joe Brennan & MLH 15.12.2020) teoksella ei kuitenkaan olisi ISBN-numeroa (vaikka doi-numeroista päätellen niin voisi ajatella).

Kysytty asiaa kustantajalta uudelleen. Saatu vastaus (Alison Ng & MLH 6.5.2021), että BECS-portaalilla **on kuin onkin ISBN**. Ja että kustantaja mieltää artikkelit enemmän kirja-artikkeleiksi kuin lehtiartikkeleiksi.

ISBN lisätty nyt myös [BECS-sarjan esittelysivulle](#): Platform related ISBN 9781474209151

Jatketaan Bloomsbury Education and Childhood Studies -sarjan kirjaamista kirja-artikkeleina (tyyppi arvioinnin mukaan). ISBN:ksi tulisi kuitenkin merkitä alustan ISBN 9781474209151 (ei DOI-numeroon sisältyvää nro-sarjaa).

Ei keskustelua.

• **Monografiasarjan OA-merkintä (jatkoa edellisestä kokouksesta)**

- Mikä on kanavan OA-tyyppi, jos kyseessä on monografiasarja, jonka jokin osa on OA-kirja, mutta sarja kokonaisuudessaan ei? Onko kokonaan OA-julkaisu vai Hybridi-julkaisu?

Merkitäänkö OA-tieto käsillä olevan monografian mukaan (jolloin olisi Kokonaan avoin julkaisukanava) vai sarjatiedon mukaan (jolloin olisi Osittain avoin julkaisukanava)

(Jos kanavatieto tulevaisuudessa ISSN-sidoksinen, tulkitsee Osittain avoimeksi)

- Jos kanavan OA-tieto merkitään sarjan perusteella, sekoittaako kokoomateosartikkelin OA-merkintöjä? (jolloin artikkelin emokirja on kokonaan avoin, mutta koko sarja ei)

<https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-47576-5>

- JAMK:ssa, TurkuAMK:ssa ja Taideyliopistossa merkitty hybrideiksi. Käytäntönä, että takautuvaa tarkistamista ei tarvitse tehdä: jos kaikki uudet ovat avoimia, niin voi tulkita että kanavan käytäntö on muuttunut
- Keskusteltu hybridin käsitteestä ja avoimuuden maksullisuudesta, todettu että OKM:n määritelmässä "muu avoin saatavuus" ei katso maksullisuutta. Avoimuuden on kuitenkin oltava pysyvää.
- Ehdotettu käytännöksi kanavan OA-tiedon merkintä sarjan mukaan
 - Todettu, että ulkomaisissa kanavissa ei aina sarjatietoa, esim. Springerin esimerkkitapaus hankala. Olisiko silloin "muulla tavoin avoin"? Olisi. Ei löydy ISSN:ää eikä jufosta (Jufo ei pääsääntöisesti arvioi ulkomaisia sarjoja)
 - Pitäisikö mennä saman kaavan mukaan riippumatta siitä onko kyseessä monografiasarjan yksi teos, vai yksi artikkeli kirjasta?
- Onko sarjoissa ilmestyneet kokoomateokset merkitty sarjan tiedon mukaan? Ei
- Todettu, että jos päätettäisiin että avoimuus merkitään yksittäisen monografian perusteella, käsikirjan ohjeistusta tulisi myös muuttaa.
 - Voiko emojulkaisua pitää julkaisukanavana? Julkaisukanavaksi katsotaan se mille löytyy jufo-tieto. Jos ei ole kanavalle jufoa, niin silloin kustantaja.
 - Onglema: Jos kokoomateos ei ole missään sarjassa, niin artikkelin kanava-avoimuustieto katsotaan kokoomateoksen mukaan. Mutta jos kokoomateos onkin osa sarjaa, niin kanavan avoimuustieto pitäisi ymmärtää katsoa tässä tapauksessa sarjan mukaan. Ohjeistusta tulisi muuttaa niin, että kokoomateos ilman sarjaa ja sarjan kanssa käsiteltäisiin samoin.
 - Käsikirjassa ei huomioida julkaisusarjoja joita ei ole jufossa. Tarkennus, mitä julkaisusarjalla tarkoitetaan käsikirjassa: onko sama merkitys kuin jufossa? Voiko emojulkaisu olla julkaisusarja? Monografian tapauksessa epäselvää mitä kanavalla tarkoitetaan.
 - Jos sarjaton monografia, niin millä perusteella kanavan avoimuus merkitään? Meneekö kustantajan vai emoteoksen mukaan? Tulisiko tällöin "osittain avoin" kanavan mukaan?
 - Kokoomateos sarjan kanssa ja ilman sarjaa tulisi kirjata samoin, koska ei voida vaatia että kirjaaja tarkistaisi
 - Lehdet ja ISSN:lliset julkaisusarjat selkeitä.
 - Ehdotettu että monografioille joille ei selkeästi löydy sarjaa, julkaisuKanavaOA määritellään kustantajan mukaan.
 - Todettu että tulee olemaan eriäviä tulkintoja kirjaustavoissa, yleispätevää sääntöä on vaikea löytää.
 - **Päätös:** Ei päätöstä. Jätetty vielä pöydälle seuraavaan kokoukseen.

- **Tutkimukselliset käännökset (jatkoa)**

Ehdotus uudeksi sääntömuodoksi:

- Omien tai muiden tekstien käännöksiä ei pääsääntöisesti oteta huomioon julkaisutiedonkeruussa. Kuitenkin, jos kyseessä on ns. tutkimuksellinen käännös (esim. muinaistekstien, piirtokirjauksien tai alan klassikkoteosten alkuperäiskäännös), jonka yhteydessä on toimittajan/kääntäjän laaja johdanto tai esipuhe ja/tai kääntäjän kommentteja, voidaan käännetty julkaisu raportoida. Käännökset voivat olla myös osa kokoelmateosta, eli kirjassa voi olla yksi tai useampi käännös ja siihen liittyvä johdanto tai esipuhe yhdeltä tai useammalta eri kääntäjältä. Käännös ja johdanto muodostavat aina yhden kokonaisuuden.

Myös kokonaisen teoksen kääntäminen voidaan hyväksyä, jos kyseessä on ns. tutkimuksellinen käännös (sisältää kääntäjän kommentteja ja/tai laajan johdannon, mahdollisesti vertaisarvioitu). Tällöin teos vertautuu toimitettuun teokseen. Muun kuin tutkimuksellisen käännöksen tekeminen katsotaan aktiviteetiksi, ks. Aktiviteettien ja palkintojen tyypit ja roolit; Alakohta 2.2: Käännöstyö.

Poikkeuksen muodostavat myös kaunokirjalliset käännökset. Kaunokirjallisen tekstin käännöstyö eroaa julkaisuluokkiin A-E kuuluvien tekstien käännöstyöstä ja voidaan kirjata luokkaan F2.

Muita kuin tutkimuksellisia tai kaunokirjallisia käännöksiä ei raportoida. Muun kuin tutkimuksellisen käännöksen tekeminen katsotaan aktiviteetiksi, ks. Aktiviteettien ja palkintojen tyypit ja roolit; Alakohta 2.2: Käännöstyö.

Myöskään julkaisujen uusia painoksia tai verkkojulkaisujen päivityksiä ei huomioida, mikäli julkaisua ei ole merkittävästi muokattu edelliseen painokseen nähden.

Julkaisusta tai raportista tehtyjä tiivistelmiä ei oteta huomioon tiedonkeruussa, mikäli julkaisun yhteydessä on selkeästi tuotu esille, että kyseessä on tiivistelmä toisesta julkaisusta

- Käyty läpi ehdotus. *"Klassikkoteos" vaikeasti määriteltävä, mutta tarkoituksena erottaa raporttien jne. käännökset pois. Artikkelina kirjaamisen vaatimus todettu hankalaksi, jos kyseessä on kirja. OKM ei kuitenkaan kannata kokonaisen monografian kääntämistä c-tyyppiin. Käsikirjassa ristiriita c1-c2 kohdalla, korjataan. Ehdotettu että muotokoodiin lisätään tyyppi "käännös", helpottaisi kirjausta.*

- **Konsortiotekijät (jatkoa)**

Ehdotus uudeksi sääntömuodoksi:

- Mikäli tekijän nimeä ei ole varsinaisessa tekijälistassa, mutta tekijä on osa julkaisuun merkittyä konsortiota (consortium) tai tutkimusryhmää (study group) ja joka se (konsortio tai tutkimusryhmä) esiintyy kirjoittajanimenä ja jos konsortion osallistujaluettelo ja kunkin osallistujan affiliaatit on julkaisun välittömässä yhteydessä purettu auki (additional author information), voidaan julkaisu raportoida.

Mikäli tutkijan nimi kuitenkin esiintyy ainoastaan acknowledgements -osiossa, julkaisua ei raportoida. Julkaisua ei myöskään raportoida, mikäli auki avattu konsortiotekijälistasta on saatavissa ainoastaan varsinaisesta julkaisusta erillisenä liitteenä, jolloin jäsenyyttä ei ilman erillistä liitettä voida todentaa.

Konsortion tai työryhmän jäseniä ei kirjata varsinaisina tekijöinä myöskään siinä tapauksessa, että artikkelin tekijöiksi erikseen on nostettu joukko henkilötarkoituksia ja konsortio mukana yhteisötarkoituksena. Tällöin katsotaan, että TENKin määrittelemä "merkittävä panos" ja tutkimuseettinen vastuu (ks. TENK Tieteellisten julkaisujen tekijyydestä sopiminen) täyttyy vain julkaisuun erikseen merkityillä henkilötarkoituksilla ja että konsortiojäsenyys tällöin on ns. aktiviteetti. (Ks. Aktiviteettien ja palkintojen tyypit ja roolit; Alakohta 5: Jäsenyys)

- Keskusteltu onko ehdotettu määritelmä, jossa tutkija pyytässään saa kirjauksen, eriarvoistava. Tenkin määritelmä tekijyydestä riittävä. Tieteenalakohtaiset erot tiedossa, yleispätevää sääntöä vaikea tehdä.
- **Päätös:** Todettu että edetään ehdotetulla luonnoksella, viedään käsikirja 2021 luonnokseen.

- **Ks. myös muut muutokset Tiedonkeruukäsikirja 2021 (luonnos) + Julkaisutyypit 2021 (luonnos)**
Käsikirjaluonnoksiin tehdyt muutokset näkyvät tekstissä oranssilla. Muutokset hyväksytetään OKM:ssä.

- **C2-kirjauksen kustantajatiedon pakollisuus (Tanja / TY)**

"Mistä johtuu tuo kustantajatiedon pakollisuus julkaisutyypiluokassa C2? C2-luokkaanhan kuuluvat myös toimitetut lehden erikoisnumerot. Kustantajatietoa lehdiltähän ei vaadita muutenkaan, esim. A1-julkaisutyypissä. Onko kustantajatiedon pakollisuus jäänne jostain vai mikä tähän on perusteluna?"
Toimitettujen teosten (kirjojen) osalta tuo kustantajatiedon pakollisuus on toki täysin ymmärrettävää."

Päätösesitys: Mahdollisesti voisi korjata vastaavasti kuten E1:sen, eli niin että joko kustantaja tai lehden nimi on ilmoitettava. Sama koskemaan tyyppejä A3 ja B2 sikäli kun kyseessä on toimittajan tekemä johdanto tai esipuhe.

- Hyväksytty päätösehdotus

- **Ammatillisen lehden teemanumeron toimitustyö (Mari N./ UEF)**

Pitäisikö olla mainittuna tyyppissä D6? Nyt mukana ja mainittuna vain C2, joka se sisältää myös teemanumeron toimitustyön.

- **Raportointiajankohta : kysely. Mitkä yliopistot raportoivat**

A) Early online -vaiheessa (sekä viitetietovaiheessa): TaY; LaY; ÅA; Aalto; OY; UEF, Taide YO; LUT; VY; LAB; OAMK; LAMK
B) Pelkästään liitetietovaiheessa (sivunumerot, volyymitiedot jne. tiedossa): JYU; HY

HUOM. Merkitkää omat yliopistonne ennen kokousta joko tähän tai kommenttikenttään. / MLH

Perusteluita (kiitos M. Nurminen/JYU) mahdolliseen ajatukseen yhtenäistää raportointiajankohtakäytäntöä tai lisätä tietomalliin erikseen kentät Early access -vuodelle ja "varsinaiselle" julkaisuvuodelle.

- Raportoinnin ja rahoitusmallin kannalta olisi suotavaa raportoida julkaisuja yhtenäisellä käytännöllä.
- Eri raportointivuosi voi hankaloittaa ristiriitaisten yhteisjulkaisujen julkaisutyyppien tarkastamista; voi olla vaikutusta rahoitusmallin "pisteisiin".
- Jufo-luokan vaikutus eri yliopistoissa voi olla erilainen, jos Jufo-taso muuttuu täydennysarvioinnissa.
- Tietomallin ja tuulien tunnistuksen kannalta on ongelmallista, jos yhtä nimettyä kenttää voidaan täyttää merkitykseltään kahdella tavalla, vaikka kyse olisi samasta julkaisuista.
- Julkaisujen raportointi yhtenäisellä tavalla antaisi yhdenmukaiset tilastot yliopistojen välillä.
- Selkeyttäisi myös rinnakkaistallenteiden OA-kertoimien tarkastelua.
- Erillistä, pvm-tasoista julkaisuajakenttää puoltaisi myös CERIF-tietomalli, jonka pohjalta olisi mahdollista (ainakin Converiksessa) kirjata (ja tuoda viitetietokannoista) pvm-ilmestymisaika (cfResPublDate-kenttä).
- Julkaisupvm-kenttä olisi hyödyllinen myös integraatioiden kannalta: OpenAIRE (jonka suosituksiin myös mm. Plan S nojaa) -skeemassa on pakollisena tietona julkaisu_pvm_
- Samoin julkaisujen vienti tutkimustietojärjestelmästä (tai muulla ulkoisella sovelluksella) tutkijan ORCID-profiiliin edellyttää pvm-tason julkaisutietoa

Keskustelua:

- Hyvä jos saadaan käytännöt yhtenäiseski. Ainakin DOI:ta on nyt odotettu.
- Julkaisuviive voi olla jossain lehdissä todella pitkä. Tutkijoille early online kirjaus on parempi.
- Korjataanko early online -julkaisuille Virtaan lopullinen julkaisu vuosi?
 - Oulu ja UEF julkaisu vuotena säilyy early online, mutta volyymikenttään täydennetään julkaisu vuosi.
 - TY päivittää ne joita tutkijat pyytävät päivitettäväksi, muihin tehdään WoS tarkistus.
 - Tampereella tavoitteena päivittää uusi julkaisutieto, epäselvää siirtykö virtaan.
 - LAY varsinanainen julkaisu vuosi laitetaan omaan järjestelmään jos tutkija pyytää, epäselvää siirtykö virtaan
 - Taideyliopisto ei enää päivitä.
- Aiheuttaako julkaisu vuoden muuttaminen vääristymiä rahoitusmalliin? Ei pitäisi, koska julkaisuOrgTunnus sama
- Onko aiheuttanut muutoksia julkaisun jufo-tasoon? On ainakin yksittäisiä tapauksia huomattu, kaikkialla ei ole seurattu.
- Joko linjaus vaatii tarkennusta, tai tarvitaan uusi kenttä.
 - Ilmestymispäivämäärän lisääminen saa kannastusta, julkaisu vuoden lisäksi.
- PÄÄTÖS: Selvitetään olisiko kahden kentän toteutus mahdollista (Minna kysyy Virran Ollilta)

• Muut asiat

- Tutkijan ohjeistukselle edelleen tarvetta, etenkin en-versiolle tarvetta
- Tutkimuspalvelupäivät (16.–18.8) ; <https://rsd2021.fi/>

Walter Rydman: "Tutkimuspalvelupäivien yhteydessä maanantaina 16.8. työryhmät ja verkostot voivat pitää omia kokouksiaan klo 10–14. Tutkimuspalvelupäivien konferenssialustalle on mahdollista lisätä kokousten omat "kortit" (esimerkiksi go to meeting X), joiden kautta osallistujat pääsevät siirtymään Zoomiin omiin kokouksiinsa. Tätä varten kokousten järjestäjiltä tarvitaan Zoom-linkki kokouksiin sekä kokousten tiiviit tiedot (työryhmän nimi, kokouksen ajankohta). Kokouksen tarkemmat tiedot, kuten asialista ja kokouskutsut ryhmän puheenjohtajan tai tapaamisen järjestäjän pitää lähettää tavalliseen tapaan työryhmälle. Tapaamisten tiedot voi lähettää juhannukseen mennessä suoraan Soile Haveriselle (soile.haverinen@utu.fi), joka vie ne tutkimuspalvelupäivien ohjelmaan."

- Finn-ARMA -verkoston jäsenkysely

Hyvä Finn-ARMA-verkoston jäsen,
toivomme että vastaat jäsenkyselyymme, jolla kartoitamme jäsenistömme koostumusta ja toiveita toimintamuodoista:

<https://link.webropol.com/s/finnarma-2021>

Kysely on auki 31.7.2021 saakka, mutta kannattaa vastata jo ennen lomia, ettei vastaaminen unohdu!

Kyselyyn vastataan nimettömänä.

Finn-ARMAn työvaliokunta esittelee kyselyn tulosten yhteenvedon 16.8. Tutkimuspalvelupäivillä <https://rsd2021.fi/>, osallistuthan myös sinne!

Muistutuksena, mikä Finn-ARMA on: se on tutkimuksen tuen ja hallinnon asiantuntijoiden yhteistyötä, ammatillista kehittymistä ja tiedonvaihtoa tukeva verkosto, jossa on lukuisia teemakohtaisia alaryhmiä. Kutsu myös kollegasi mukaan: <https://wiki.eduuni.fi/display/csctuha/Finn-ARMA-verkosto>

Kiitos jo etukäteen vastauksestasi! Hyvää kesää toivottaen,

Ella Bingham, Finn-ARMAn puheenjohtaja

- Seuraava kokous
 - Syksyllä, Doodle myöhemmin
- Kokouksen päättäminen